

Forligstekst i forbindelse med aftale om budget for perioden 2015-2018

Indledning

Baggrunden for denne forligstekst er forligspartiernes ønske om at ledsage budgetaftalen med en tekst, der beskriver vilkår og forudsætninger for budgetaftalen.

Forligspartierne er Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det konservative Folkeparti, Det radikale Venstre og Enhedslisten.

Partierne bag aftalen er enige om signalere, at der fortsat er brug for en stram styring af budgettet, hvorfor der kun i beskedent omfang er mulighed for at udvide budgettet, medmindre der findes finansiering gennem besparelser på andre områder i budgettet. Partierne er endvidere enige om, at det er et afgørende fundament, at budgettet giver de bedst mulige rammer for vækst og udvikling i Varde Kommune, men samtidig er partierne også enige om, at også velfungerende tilbud på de store serviceområder som fx skole, ældrepleje og daginstitutioner er væsentlige parametre, hvis Varde Kommune skal være en attraktiv kommune for erhverv og tilflyttere. Partierne bag budgetaftalen er endvidere enige om, at der også i det kommende år er behov for en tæt budgetstyring med månedlige budgetopfølgninger, ligesom Fagudvalgene ikke bør fremsende ønsker om tillægsbevillinger, uden at der også fremsendes forslag til finansiering.

Måltal

Som grundlag for budgetaftalen er partierne bag budgetaftalen enige om, at følgende måltal har dannet grundlag for budgettet:

- 1) Kassebeholdning på 125 mio. kr.
- 2) Anlægsniveau på 80 mio. kr. excl energirenoveringer og ældreboligbyggerier.
- 3) Uændret skat og grundskyld

Partierne anerkender dog også, at den budgetmæssige situation i forbindelse med kommende budgetlægninger kan nødvendiggøre en justering af ovennævnte mål.

Visionsproces

Varde Kommune er i gang med en visionsproces, der skal udmønte sig i en bedre sammenhængskraft i kommunen, ligesom visionen skal danne grundlag for, at kendskabet til kommunen kan øges. Det forventes, at visionen vedtages i løbet af efteråret 2014. Forligspartierne er enige om, at der af de afsatte midler i udviklingspuljen (se nedenfor) skal anvendes midler, der kan bidrage til, at visionen understøttes af konkret handling. Herudover er det forligspartiernes forventning, at alle fagudvalg vil gøre en indsats, for at visionen får liv i de forskellige dele af organisationen.

Vækst og udvikling

For forligspartierne har der været afgørende, at budgettet danner mulighed for, at Varde Kommune kan fastholde og yderligere styrke sin erhvervsservice, så der bliver stigende beskæftigelse og bosætning. Det betyder, at der i alle dele af administrationen skal være fortsat fokus på vækstfremme og at Varde

Kommune kan yde en optimal service på områder, der er relateret hertil. Og forligspartierne er enige om at videreføre en ekstra stilling til en erhvervsbyggesagsbehandler for herved at bidrage til at fastholde og udbygge de gode placeringer i 2014 i forskellige erhvervstilfredshedsanalyser.

I budgettet er der endvidere skabt mulighed for følgende tiltag, som kan fremme erhverv, turisme og bosætning:

Udviklingspulje:

Der etableres en udviklingspulje med følgende formål:

”Det foreslås, at udviklingspuljen kan anvendes til finansiering af udviklingsbetonede tiltag, som fremmer kommunens vision eller tiltag vedrørende erhverv, turisme, bosætning og vækst eller som i øvrigt ligger inden for de satsninger, som fastlægges af Byrådet via planstrategien. Endelig kan puljen anvendes til aktiviteter, som også udløser tilskud via Vækstforum eller lignende.

Der kan enten være tale om tilskud til konkrete aktiviteter (som der kan ydes tilskud til i henhold til kommunalfuldmagten), eller finansiering af bredere tiltag, som fremmer ovennævnte tiltag.

Tilskud fra Udviklingspuljen kan maksimalt ydes for tre år.

Udviklingspuljen ligger inden for Økonomiudvalgets budget.”

Forligspartierne har tilkendegivet, at puljen efter konkret beslutning også kan anvendes til støtte af projekter, der hidrører fra Udviklingsrådene.

Aktiv byggemodningspolitik.

Forligspartierne er enige om at der skal føres en mere aktiv byggemodningspolitik. Der skal –inden for budgettets rammer – gøres en yderligere indsats for at markedsføre Varde Kommunens byggegrunde, ligesom det skal vurderes hvorledes den fremtidige byggemodning i højere grad kan understøtte kommunens salg af grunde til gavn for bosætningspolitikken. Forligspartierne anmoder forvaltningen om at udarbejde en indstilling herom.

Kultur og Fritid:

Forligspartierne ser frem til en realisering af Tirpitz-museet, men man er også optaget af mulighederne for at få realiseret et flygtningemuseum i Oksbøl, hvorfor der afsættes 1,5 mio. kr. til en yderligere fremdrift af dette projekt.

Forligspartierne er enige om, at der afsættes 500.000 kr. til udarbejdelse af en masterplan for Varde Fritidscenter. Formålet med planen skal være at få belyst, hvad der skal til for at udvikle Centret til et center, som kan være et af de større idræts-fyrtårne for hele Sydvestjylland med gode muligheder for såvel idræt, overnatning, konferencer mv. Sideløbende hermed afsættes 8 mio. kr. til implementering af halplanen, så det sikres, at der er gode og attraktive haller i alle dele af kommunen.

Kommunens bygninger:

Forligspartierne er enige om at anvende yderligere 12 mio. kr til vedligehold af kommunens bygninger. På den måde sikres kommunens bygningsmæssige værdier, og samtidig vil det øgede fokus på vedligehold give flere opgaver til håndværkere mv. Sideløbende hermed vil der blive gennemført en bygningsanalyse med det sigte at få optimeret anvendelsen af kommunens bygninger. Forligspartierne er endvidere enige om at bede om en konkret analyse af efterslæbet på bygningsvedligeholdet, så der kan skabes viden om, hvad der konkret skal til, for at dette efterslæb kan reduceres.

Forligspartierne vurderer endvidere, at kommunen har flere bygningsarealer end det, der er brug for. Forligspartierne er derfor enige om at igangsætte en bygningsanalyse, som skal kvalificere grundlaget for den fremtidige bygningsanvendelse. Herigennem forventer forligspartierne at kunne spare penge fra 2016.

Udvikling i by og på land

Udvikling af Varde

Tidligere vedtagelser om områdefornyelse i Varde Midtby udbygges med yderligere projekter, så det samlede budget for områdefornyelsen i Varde by nu udgør 34,3 mio. kr. En del af områdefornyelsen vil indebære en realisering af Kultur-spinderiet, ligesom der afsættes 0,5 mio. kr. til afvikling af en arkitektkonkurrence for kulturspinderigrunden. Det forventes, at disse projekter vil motivere til flere private investeringer i byen.

Der foretages i 2015 en nærmere beskrivelse af muligheder og budget for etablering af et toilet i havneområdet i Varde til udførelse i 2016.

Landdistriktsudvikling

Der gennemføres en omfattende byforskønnelse og områdefornyelse. Der afsættes således 9,5 mio. kr. til byforskønnelse og byudviklingsplaner med det sigte at skabe mere attraktive byer og landsbyer. Forligspartierne er enige om at tænke anvendelsen sammen med puljen til landsbyfornyelse.

Der bygges endvidere en ny børnehave i Årre med plads til 70 børn. Forligspartierne forventer, at dette byggeri yderligere vil styrke mulighederne for en fortsat udvikling af Årre.

Endelig afsættes 3 mio. kr. til byfornyelse i forbindelse med kloaksepareringer.

Der afsættes 5 mio. kr. til en restaurering af Holme Å, som vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og naturgenopretningen af området omkring Karlsgaarde Sø.

Herudover afsættes fra 2016 250.000 kr. til en forbedring af vandmiljøet i kommunens vandløb.

Forligspartierne er endvidere enige om, at Varde Kommune inden for en nærmere fastsat beløbsgrænse vil finansiere udlæg for LAG-midler, indtil disse udbetales fra relevante ministerier.

Infrastruktur

Varde Kommune er blevet kåret som årets cykel-kommune. På baggrund heraf og på baggrund af, at cykelstier bidrager til såvel at binde kommunen sammen som til at styrke den stigende cyklisme er

forligspartierne enige om at afsætte yderligere 13 mio. kr. hertil. Forligspartierne forventer endvidere, at den yderligere satsning på cykelstier vil give sikrere skoleveje og fremme folkesundheden.

Forligspartierne anmoder om, at der i 1. halvår 2015 foretages en nærmere vurdering af mulighederne for mere hensigtsmæssige ringetider i folkeskolen, hvilket stiller krav om en anden tilrettelæggelse af buskørsel til skolerne. Der skal endvidere foretages en vurdering af mulighederne for bedre kollektiv trafik for borgere i landdistrikterne.

For at muliggøre fremtidig prioritering af reovering af vej gennem Blåvand opfordrer forligspartierne formandsskaberne for grundejerforeningerne i Blåvand til sammen med forvaltningen at udarbejde et alternativt, mindre omkostningstungt reoveringsprojekt end det projekt, der har været fremsendt i forbindelse med denne budgetlægning.

Ældre- og handicapområdet

Forligspartierne konstaterer, at der i 2014 har været stigende udfordringer med at levere de ønskede ydelser på ældreområdet inden for de afsatte rammer. Forligspartierne har derfor besluttet at afsætte yderligere 5,5 mio. kr., som finansieres via de afsatte midler i sundhedspuljen og ældrepuljen samt omstillinger inden for Social- og Sundhedsudvalgets eksisterende budget.

Herudover agter forligspartierne at anvende yderligere 1,6 mio. kr. pr. år, i alt 6,4 mio. kr. for yderligere at sikre rammerne for en god ældrepleje. Som kompensation for ovennævnte anvendelse af ældrepuljen anvendes 1,2 mio. kr. af disse midler i 2015 til anvendelse inden for de rammer, der er fastlagt fra ældrepuljen, ligesom forligspartierne er enige om, at uforbrugte midler på anslået 1,0 mio. kr. fra "ældrepuljen 2014" kan overføres ubeskåret til "ældrepuljen 2015". På denne måde tilbageføres 2,2 mio. kr. til anvendelse inden for ældrepuljens rammer.

De resterende midler til sikring af rammerne for en god ældrepleje, i alt 5,2 mio. kr. for den fireårige periode, anvendes til velfærdsteknologi, demensområdet, sygepleje, APV-hjælpemidler eller den mere generelle pleje på baggrund af en vurdering af, hvor der er størst behov. Den konkrete udmøntning heraf vurderes af Social- og Sundhedsudvalget. Forligspartierne forudsætter herved, at der hurtigt sker en vurdering af behovet, så midlerne anvendes fra 1. januar 2015. Forligspartierne er enige om i forbindelse med budgetlægningen for 2016 at genvurdere behovet for budgetmidler på området.

Herudover tilføres 400.000 kr. til ferie og kolonihold for brugere på Krogen, Lunden og Handicap, Bo og Beskæftigelse.

Endelig iværksættes forskellige reoveringer og moderniseringer af kommunens institutioner i blandt andet Krogen, Lunden og Vinkelvejcentret i Ølgod.

Det er afgørende for forligspartierne, at der også fremover kan leveres en værdig pleje, og det er forligspartiernes opfattelse, at dette er muligt med ovennævnte tiltag.

Erhvervsskolereform

For at sikre, at flest mulig unge gennemfører en uddannelse afsættes der midler til at gennemføre målrettede indsatser i folkeskoleregiet, så færrest mulig unge er på kontanthjælp som 18 årige. Det er målet,

at alle unge har en tilknytning til en uddannelse eller en arbejdsplads samt at flere vælger en erhvervsuddannelse, da flere virksomheder efterspørger disse kompetencer.

Der afsættes endvidere midler til at sikre, at færre over 18 år får kontanthjælp, og at de i stedet kommer i arbejde.

Arbejdsmarked og integration

Forligspartierne noterer sig, at der bliver ganske betydelige opgaver med at få udmøntet de mange tiltag i forbindelse med beskæftigelsesreformen. For forligspartierne er det væsentligt, at den lave ledighed kan fastholdes, og særligt, at flere 18-29-årige kommer væk fra kontanthjælp og i arbejde.

Der afsættes yderligere midler til at håndtere de nye administrative opgaver i forbindelse med reformen. Der er endvidere igangsat en analyse, der skal afdække, om der er effektivitetspotentialer, som endnu ikke er realiseret.

Herudover styrkes indsatsen for integration af indvandrere, blandt andet gennem den virksomhedsvendte indsats målrettet indvandrere, en fortsættelse af forælderrollemodelkorpset samt yderligere sagsbehandlerressourcer til integrationsindsatsen. Forligspartierne anmoder administrationen om udover de tilførte sagsbehandlerressourcer også at omplacere eksisterende ressourcer, så integrationsindsatsen optimeres i overensstemmelse med det fremsendte ønske til budgetlægningen.

Der tilføres 200.000 kr. til blandt andet husleje på Koppen.

Folkeskolereform

Forligspartierne noterer sig, at skolerne nu er kommet i gang med at implementere folkeskolereformen, og partierne vil fastholde et fokus herpå.

Der er hos forligspartierne enighed om, at igangsætte en naturfaglig rygsæk, der bygger videre på de gode erfaringer, der er med at lave spændende tværfaglige læringsforløb for alle børn i kommunen. 'Rygsækken' skal indeholde obligatoriske læringsforløb for de forskellige klassetrin, som understøtter og bidrager til målopfyldelsen af nationale og lokale læringsmål.

Fritids- og klubområdet

Forligspartierne noterer sig, at Byrådet den 2. september 2014 godkendte den fremtidige organisering og ressourcetildeling på klubområdet. I overensstemmelse med beslutningen har forligspartierne besluttet at afsætte 0,5 mio. kr. yderligere, så der også i fuldt omfang tildeles midler til de institutioner, der har mere end 100 deltagere. Partierne er opmærksom på, at budgettet kan udfordres af, at der generelt bliver større tilslutning end forudsat, men partierne er i givet fald indstillet på at tilføre yderligere midler hertil i forbindelse med budgetlægningen for 2016.

Effektiviseringer, digitalisering, udbud og indkøb

Forligspartierne noterer sig, at en række af ovennævnte tiltag ikke kan realiseres uden et fortsat fokus på digitalisering, effektiviseringer, udbud og indkøb. Det indgår derfor som en forudsætning i budgettet, at der indarbejdes besparelser på disse områder.

Det betyder, at der i de kommende år i stigende grad skal gøres brug af velfærdsteknologi, hvorved der forventes lettelse i arbejdsmiljøet og/eller en forbedret oplevelse af den kommunale service. Opgaveløsningen i selve organisationen skal fortsat trimmes gennem øget brug af digitalisering. Forligspartierne forventer endvidere, at der er et fortsat potentiale for besparelser ved udbud og indkøb.

Borgerrådgiver

Forligspartierne anmoder administrationen om at udarbejde et forslag til, hvordan der inden for den eksisterende organisering kan udvikles en borgerrådgiver-model, som det kendes fra andre kommuner. Forligspartierne bemærker herved, at det ikke fratager den øvrige organisation for ansvaret for god rådgivning af borgere, der henvender sig til kommunen, jfr. de almindelige regler herom.

Arbejdsklausuler

Forligspartierne er enige om, at gældende danske overenskomster skal overholdes, når der udføres arbejder for kommunens regning.

Sygefravær

Forligspartierne anmoder organisationen om fortsat at arbejde for en reduktion af sygefraværet blandt kommunens ansatte.

Effektiviseringer og besparelser

Der skal effektiviseres for 4 mio. kr. i 2015. I 2016 skal der spares yderligere 7 mio. kr. og i 2017 skal der spares i alt 15 mio. kr. Forligspartierne anmoder administrationen om at tilrettelægge en proces, så der kan foreligge et sparekatalog senest den 1. maj 2015. Forligspartierne vil bestræbe sig på, at disse besparelser bliver så umærkbare som muligt, men man anerkender dog, at de næppe kan gennemføres, uden at det får mærkbare konsekvenser for nogle borgere.